

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristolna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Klerikalci — največji sovražniki našega gospodarskega napredka.

Nihče ne more tajiti, da je naša dežela ena najlepših dežel. Na Gorenjskem se vzdigujejo visoke, z večnim snegom pokrite gore. Pod njimi leže lepa jezera, kakor Blejsko, Bohinjsko, Belopeško jezero. Na Notranjskem imamo čudovito Postojnsko jamo in druge kraške naravne lepote. Toda tudi vinogradna, Dolenjska ima svoje naravne čudeže in lepote. Vsi ti naravni čudeži, vsa ta naravna krasota pa privablja vsako leto tisoče in tisoče bogatih tujcev v našo deželo, ki puste v naši deželi ogromne vsote denarja. Naš kmet more na ta način zelo dobro prodati svoje pridelke in si za dobljeni denar izboljšati svoje gospodarstvo, svoje kmetijstvo. Toda ti tujeji so navajeni lepih, udobnih gostiln, dobre pijače, dobre hrane. In če to zahtevajo, jim moramo seveda tudi to dati, ker vse drago plačajo. Če pogledamo nekoliko v sosednjo državo, v Švico, tedaj vidimo, koliko denarja so prinesli ravno tujeji v to državo. V celi državi je blagostanje. Švicarski kmet je najbolj napreden kmet, ima najlepšo živino. To se mu pa tudi izplača, ker more svoje pridelke dobro prodati tujcem, ki si pridejo ogledovat lepo gorato deželo.

Kdor je bil na našem prekrasnem Blejskem jezeru, je videl, kako se je okolica okoli tega jezera izpremenila, odkar so začeli zahajati v ta kraj bogati tujeji iz vseh krajev sveta. Prej so stale okoli jezera borne kmetске kajže in te je prodal naš kmet tujcu za težak denar. Tujec si je tam postavil lepo udobno hišo, kmet si je pa nekoliko od tod sezidal lepo hišico. Tujec je potreboval jajca, mleko, maslo in druga živila, katera je kmet prodajal tujcu. Kmet je zadovoljno spravljal zaslužene krajcarje ter jih plodonosno nalagal. In trditi smemo, da se je naš kmet na Gorenjskem opomogel samo s tem, ker je

šel v deželo tujec ter za drag denar od tega kupoval živila in druge potrebe.

Kakor smo pa že omenili, zahtevajo tujeji, ki pridejo v našo deželo, lepa udobna stanovanja, dobro pijačo in dobro hrano. Vse to pa dobro plačajo. Če pa tujec tega ne dobi, tedaj ne bo hodil dolgo časa v deželo, temveč pojde drugam, kjer ima vse to na razpolago.

Vse to so naši ljudje izprevideli. Začeli so posebno po Gorenjskem zidati lepše hiše, posebno gostilne in prenočevališča, kjer se ustrezne vsaki želji razvajenega tujca. Posebno naši gostilničarji po deželi so spoznali, koliko jim prinaša tujec. In začeli so misliti, kako bi naučili svoje žene in svoje hčere tako gospodinjiti in kuhati, da bi mogli popolnoma ustreči željam tujcev. Seveda bo marsikdo rekel, zakaj bi pa tujec ne jedel tega, kar jemo drugi. To bi bilo pa le tedaj, če bi bil tujec od nas odvisen. Toda dandanes je pač tako, da smo mi navezani na tujca. Tujec zahteva, da se mu dobro postreže — sicer gre drugam in pusti tam svoj denar.

In »Zveza kranjskih gostilničarjev« je začela prirejati gospodinjske in kuharske tečaje za hčere in žene naših gostilničarjev po deželi. Na teh tečajih se naj naše kmečke gostilničarske hčere nauče tako kuhati in streči, kakor to zahtevajo razvajeni tujeji. Vsakdo mora priznati, da je ta misel dobra in za naše gostilničarje po deželi zlatega denarja vredne. Toda tudi naš kmet ima od takih tečajev velikansko korist, kajti če bo prihajalo veliko tujcev v deželo, bo tudi naš kmetovalec lažje in dražje prodajal svoje pridelke. To bo tudi pravi blagoslov za naše vinogradnike. Smelo smemo reči, da bi prišli milijoni in milijoni v deželo in bi se naš kmetovalec s tem gospodarsko zelo opomogel.

Prepričani smo bili, da bodo tega mnenja tudi klerikalci, ki so dobili v zadnjem času v roke komando v deželi. Tudi »Zveza kranjskih gostilničarjev« je bila tega prepričanja. Vsled tega je prosila deželni odbor, naj podpira te tečaje. Toda klerikalni deželni odbor ne smatra takih

gospodinjskih in kuharskih tečajev za potrebne. Kranjski klerikalni deželni odbor noče, da bi prihajal v našo deželo tujec ter puščal v deželi denar, s pomočjo katerega bi si naš kmet pomagal iz revščine, v kateri zdaj tiči. Kranjski deželni odbor je namreč nakazal borih sto kron podpore za ta prepotrebni tečaj, čeprav bi imela ravno dežela od tega največ dobička. Naši gostilničarji plačujejo ogromne vsote deželnih davkov in naklad, česar pa klerikalci nočejo priznati. To beraško podporo je nakazal deželni odbor samo zaradi tega, da se ponorčuje iz kranjskih gostilničarjev, iz kranjskega kmeta. Dočim je dal ravno ta deželni odbor za takozvano krščansko - socialno zvezo, ki nima drugega namena, nego da dela klerikalno politiko in ljudstvo hujska, celih štirideset kron, je dal »Zvezi kranjskih gostilničarjev« siromaško podporo v znesku sto kron. S tem hoče deželni odbor naravnost onemogočiti take tečaje, ki so največjega pomena za gospodarski napredek cele dežele. Sam deželni glavar pl. Šuklje je priznal na kosilu, katerega je priredila »Zveza kranjskih gostilničarjev«, da pokaže, kaj so se gojenke naučile — da so taki tečaji največjega pomena za vso kranjsko deželo. In vendar je bilo vse to samo pesek v oči.

Ravno ta čin naših klerikalcev pa popolnoma jasno priča, da naši klerikalci nočejo, da bi se kranjski kmet gospodarsko opomogel, nočejo, da bi prišel v našo deželo bogati tujec ter dal bogatega zaslužka našemu kmetu.

Toda naš kmet še vedno ne izpregleda, ker so ga klerikalci popolnoma preslepili. »Slovenski Dom« je že večkrat razkril ono sovrašтво, ki ga goji klerikalna stranka do našega kmeta. Ali ne priča tudi ta čin, da klerikalna stranka ni prijateljica našega kmeta, našega vinogradnika, našega gostilničarja na deželi. Obratimo se predvsem na gostilničarje po deželi z vprašanjem: Ali hočete še nadalje podpirati klerikalce, svoje največje sovražnike? Dajte primeren odgovor na ta

sramoten udarec, ki ga vam je zadal klerikalni deželni odbor. Obrnite hrbet klerikalni stranki, vrzite skozi vrata vse klerikalne liste in naročite si napredne liste, posebno pa »Slovenski Dom«, ki je vedno in bo tudi še vnaprej neustrašeno branil koristi našega zatiranega kmetijskega ljudstva.

Politični razgled

Državni zbor.

V državnem zboru se nadaljuje prva razprava o letošnjem proračunu. Ta teden se bo razprava končala in potem se začne posvetovanje o proračunu v proračunskem odseku. Drugi teden državni zbor ne bo deloval, ker bodo v Budimpešti zborovale delegacije.

Novi milijoni za vojaštvo.

zahteva vlada en teden pred delegacijami. Nad 300 milijonov naj gre samo za nove vojne ladje. V delegacijah v Budimpešti se je zahtevalo za vojaštvo 448,589.803 K, kar pomeni zvišanje potrebščine za celih 25,130.203 K proti letu 1910. Colninski dohodki za leto 1911 so proti letu 1910 za 10,778.800 K višje zaračunani, zato je treba pokriti iz kvotnih doneskov še zahtevek za 14,351.403 kron več kakor leta 1910, tako, da znaša kvotni donesek Avstrije za leto 1911 za 9,127.492 K več, kakor leta 1910, donesek Ogrske pa za 5,223.910 K. Za poveljništva, vojaštvo in vojaške zavode v Bosni in Hercegovini se zahteva za 4,340.250 K več. Razven tega zahteva vojno ministrstvo za izboljšanje armade še izreden kredit, 20 milijonov kron, in pa za mornarico poseben kredit 312,400.080 K, od katere vsote bi odpadlo na leto 1911 kot prvi obrok 55 milijonov kron. Končno pride še postavka za novi topničarski material v znesku 4 milijonov kron. Skupne zahteve za vojaštvo so tedaj nasproti lanskemu letu za 22,959.750 K večje. Redne zahteve za mornarico v letu 1911 znašajo 64,162.410 K, tedaj za 3,250.000 K več kakor lansko leto. Izredne zahteve pa so proti lanskemu letu za 1,750.000 K manjše, ter znašajo 4,094.800 kron. Skupne zahteve vojne mornarice so za leto 1911 tedaj za 1,500.000 kron večje kakor lani. Zahteve skupnega finančnega ministrstva pa presegajo zahteve lanskega leta za 71.276 kron.

Ljudsko štetje.

Vsi državni poslanci, razven nemških seveda, se pritožujejo nad ljudskim štetjem, ker se gode pri njem zaradi podatkov o občevalnem jeziku velike nerednosti in nepravilnosti. Celotno ljudsko štetje ne bo imelo, kar se tiče občevalnega jezika, prav nobene vrednosti. Če bo tudi naše število na številih polah manjše, kakor je bilo pred desetimi leti, v resnici pa ne bo manj-

še. Naša moč raste na gospodarskem in prosvetnem polju, in nemškutarski števni komisarji nas lahko vpišejo za Nemce, a spremeniti nas v Nemce ne morejo. Mi dvigamo svojo glavo in s svojimi komolci odpravimo vedno več nemških požeruhov od slovenskih korit. Nismo tako nespametni, da bi vsled nepravilnega ljudskega štetja in njegovih uspehov povešali glave. Nasprotniki nas na papirju goljufajo, mi pa gremo naprej.

Portugalsko.

Na Portugalskem je popolnoma mirno. Tudi stavke so ponehale. Privrženci bivšega kralja se ne mislijo spuntati ter s silo vzeti vlado na se. Upamo, da se bo nova republika lahko mirno razvijala, kar bo gotovo v korist portugalskemu narodu, katerega so do zdaj klerikalni krogi spravili popolnoma na beraško palico.

Turčija.

Turčija ima na vseh straneh mnogo opravila. Mnogo preglavic ji dela Grško. Posebno nevaren je pa položaj v Arabiji. Iman Jahia je napovedal vojno Turkom ter razposlal oborožene čete na vse strani v gorovje jemensko. Šajk Boni-paša se je Imanu pridružil. Arabci so brzojavne zveze uničili. Cesta med Hodeido in Sanaarjem je v nevarnosti. Najbrže se bo cela provinca spuntala. Oblasti so brzojavno v Carigrad prosile za pomoč. Pretendent Idris je začel boj zoper turške čete. Glavno mesto asirsko oblegajo že od začetka meseca decembra.

Razgled po Kranjskem

r Kmečka posojilnica v Ljubljani. Nekateri brezvestni hujškači še vedno hujškajo zoper napredne denarne zavode. Začeli so delovati tudi zoper Kmečko posojilnico ljubljanske okolice. Mi izjavljamo, da ta Kmečka posojilnica ni imela nikdar prav nobene zveze z Glavno posojilnico in da je denar, ki je naložen v tej posojilnici, popolnoma varen. Prosimo pa naše somišljenike, ki slišijo, da ta ali nasprotnik hujška zoper napredne denarne zavode, naj nam to takoj sporoči, da se bo sodnijsko postopalo zoper take hujškače.

r Zadrugi tečaj na Grmu priredi ravnateljstvo kmetijske šole od 6. do 11. februarja t. l. Pouk bo vsak dan od 9. do 11. dopoldne in od 2. do 4. popoldne. Na sporedu tečaja so sledeča predavanja: Važnost kmetijskega združništva. Različne vrste kmetijskih zadrug in njih naloga. Uredba in poslovanje živinorejskih zadrug, mlekarjskih zadrug in vinarjskih zadrug. Važnost, uredba in poslovanje denarnih zadrug. Zadrugi knjigovodstvo s praktičnim vzgledom. — Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se oglasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

Podpore potrebni vnanji udeleženci dobe plačano železnično vožnjo do Novega mesta in za hrano in prenočišče po 2 K na dan.

r Županstvom v postojnskem okrajnem glavarstvu. Z ozirom na to, da se kužna bolezen na gobcu in parkljih pri goveji živini v Istri, odnosno na Primorskem čim bolj širi in se je že zanesla v naš okraj, se do preklica prepove vršitev živinskih semnjev za parkljasto živino (govedo, ovce, koze in prašiče) v celem okolišu okrajnega glavarstva Postojna. Izvzeti so od te prepovedi semnji za kramarsko blago in za konje, kateri se bodo smeli brez zadržka vršiti. Županstvu se naroča, da naj to javno razglasi, izdajateljje živinskih potnih listov pa obvesti, da se ne sme v dotični namen izdati nobenega živinskega potnega lista za parkljasto živino.

r Deželni odbor je dovolil za leto 1910 iz stražno - gasilnega zaklada podpore nastopnim gasilnim društvom: Ljubljana 800 K; po 200 K: Gorenje Vrhpolje, Podutik, Žerovnica; po 150 K: Dobljče, Vinica, Bled, Kropa, Ljubno, Podkoren, Ribno, Ambrus, Mirna, Mirna peč, Št. Peter pri Novem mestu, Vel. Loka, Postojna, Dobropolje, Jurjevica, Sušje, Moravče, Vodice, Št. Janž, Št. Vid (Dolenjsko), Škofja Loka, Žabnica, Dravljica, Kašelj - Zalog, Stara Vrhnika, Stožice, Ledine; po 120 K: Vavtavas, Dolenja vas pri Ribnici, Škofljica, Vrhnika; po 110 K: Studeno, Sodražica, Horjul; po 100 K: Metlika, Begunje, Bohinjska Bela, Boh. Bistrica, Breznica, Gorje, Kamnagorica, Kranjska gora, Mošnje, Radovljica, Srednjavas v Bohinju, Zasip, Trebnje, Razdrto, Ribnica, Bela cerkev, Domžale, Stob, Trzin, Cerklje (Dolenjsko), Sv. Križ pri Kotanjevici, Št. Rupert, Poljane, Predoslje, Selee, Sora, Zgor. Bernik, Dobrova, Gameljni, Iška loka, Ježica, Podpeč, Polhovgradec, Ig, Št. Vid nad Ljubljano, Tacen, Tomišelj, Vič - Glince, Vižmarje, Vrbljene, Zgor. Šiška, Dobračvo, Dolenji Logatec, Gor. Logatec, Rovte, Spodnja Idrija, Stari trg pri Ložu, Žiri; po 90 K: Semič, Blejska Dobrava, Selo, Slavina, Velike Poljane, Motnik, Mokronog, Vače, Stražešče, Hotederšica, Štepanja vas; po 80 K: Črnomelj, Dovje, Hrušica, Jesenice, Koroška Bela, Mojstrana, Rateče, Novo mesto, Orehoviča, Toplice, Žužemberk, Hruševje, Ilirska Bistrica, Knežak, Senožeče, Št. Vid pri Vipavi, Zagorje na Pivki, Sv. Gregor, Velike Lašče, Lukovica, Dob. Dol, Dolsko, Mengeš, Kostanjevica, Krško, Radeče, Škocijan, Krka, Litija, Duplje, Gorenjavas, Preddvor, Sorica, Stara Loka, Šenčur, Voglje, Bizovik, Borovnica, Brezovica, Moste, Pijavagorica, Pirniče, Spod. Šiška, Šmarje, Št. Jurje, Verd, Bloke, Cerknica, Črni vrh, Dolenjavas pri Cerknici, Godovič, Idrija, Planina, Tržič; skupaj 152 društvom 16.530 K.

o **Dolenjske novice** o

d **Grosuplje.** Dne 17. januarja dopoldne se je vnel v hiši posestnika Ivana Skubicca požar, katerega pa so domačini in sosede hitro pogasili. Vzrok požara, ki bi bil lahko napravil veliko škodo, dosedaj še ni znan.

d **Rob.** Tukajšnji kajzar Bartolomej Brodnik je na ledu tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo.

d **Mokronog - Tržišče.** Iz potne torbice. V Mokronogu se nisem mudil dolgo; samo konje smo »zbeksljali« in poštna kočija je ropotala z menoj naprej proti Tržišču. Čas, ki mi je bil na razpolago v Mokronogu, sem kar najbolje porabil in nabral vse bolj važne novice. Na žalostno goro se nisem nič oglasil in prav sem storil; kajti če imajo »ta dougi« tudi boga tako pod komando, kakor mislijo, da imajo svoje ovčice, da, potem mi lahko pošljejo v hišo strelo, v trebuh kolero, v družino kugo in bogve kaj še vse. Ker sem jo tako hitro popihal iz Mokronoga, pa ne smete misliti, da sem nesel novičasko torbico od tam prazno. Torej zdaj vam izvlečem iz nje vse, kar sem izvedel v Mokronogu. Na starega leta večer je uprizorilo mokronoško »Bralno društvo« dve igri. Ta res zabaven Silvestrov večer se je pričel s predstavo: »Luna ga trka.« Ljudje so hoteli od smeha kar popokati. Koncem igre je Janez Nadloga (bog varuj Mokronožane vseh »Nadlog«) zapel par kupletov, v katerih je razložil, da luna trka mokronoško uro, ki drugače kaže, kakor bije, dalje da luna trka šentjanski »ajzenpon« itd. — Za to igro je sledila poučna burka: »Stric Jaka.« Tu stoji črno na belem, da ponavadi ženske hlače nosijo, moške pa igrajo »pantofeljne«. Ampak zapisano je tudi, da to ni zdravo. Pa kaj se je pri tej igri zgodilo? Najprej se je smejal nežni spol, ko je videl da ena iz njegove srede svojega »moža« Lipčeta tako imenitno komandira — in moške je bilo seveda sram, da so se kar kisló držali. Takrat je pa rekel »Stric Jaka«: »Le počakte, se bo zabrrr-niu,« kakor je zajamral tisti maček, ki ga je nekoč pohopal kragulj in nesel iz Malkovca v Bojnik. In res, ko se je spustil kragulj v Bojniku na tla, da bi si privoščil mačjo pečenko, takrat je pa maček zgrabil kragulja za vrat in ga tiral nazaj v Malkovec — pa se je zabrrniu. Vidite, gospod urednik, tako se je zgodilo tudi Silvestrov večer v Mokronogu. Ko je namreč Lipče s pomočjo »šnopsa« ugnal svojo Urško, se je prav vse »zabrrniu« Lipče in Urška; pa tudi med občinstvom se je zabrrniu. Nežni spol se je namreč držal kisló, moški pa se krohotali. Na ta način se je ustvarila dobra volja za oni večer, bralnemu društvu pa so prišli lepi denarci v blagajno. Toda nimam več veliko časa, mudi se mi povedati še kaj drugega. Veste, vsega močen mokronoški župnik tudi ni. Tako je

je bilo: Svojčas je bil v Mokronogu mlad, idealen kaplan. Enkrat si je domislil, da se mora v Mokronogu ustanoviti katoliško krščansko izobraževalno društvo za oboji spol. Neko nedeljo je zjutraj pri pridigi oznanal, da bo popoldne ustanovni shod za ženske. Isto nedeljo ob 10. dopoldne pa so »ta dougi« rekli, da iz te moke ne bo kruha — in njihova je obveljala. Ampak letos, ko so sami prevzvišeni iz Ljubljane dali »Tagesbefel«, da se mora ustanoviti tudi za ženske izobraževalno društvo? Obveljala je beseda Rdečebrošure, »ta dougi« pa so se morali vклонiti kljub svoji dolgosti; in šola je postala na novega leta dan ljudsko gledališče. — Glejte, gospod urednik, v Mokronogu pravijo: »Gremo tja doli v Tržišče,« a šlo je večinoma navbreg. Enkrat sem moral celo svoje črne konjičke na nogah poklicati na pomoč. A za danes dosti, danes teden poiščem v torbici, kar sem nabral v Tržišču.

d **Iz Mokronoga.** Občni zbor »Sokola«. Nasprotniki so se že veselili, da bodo še ta mesec peli libera temu društvu. Mislijo namreč, da se tiho ne da delati. Občni zbor je pokazal, da »Sokol« stoji trdno, da se niso še tla majala pod njim in da se tudi ne bodo. Iz poročil posameznih odbornikov se je videlo, da je »Sokol« storil vse, kar je mogel storiti in da je dosegel krasne uspehe v prvem letu svojega obstanka, uspehe, kakršni se drugje niso dosegli niti v desetih letih. Staremu odboru se je izročila zahvala za njegov trud, nato se je vršila volitev. Izid: starosta br. Ante Zajc; podstarosta br. Klemenčič; načelnik br. Žlajpah Fr.; odborniki: br. Žlajpah Ant., br. Berger Josip; br. Kolb Egidij, br. Smrekar Ivan, br. Lindič Ivan, br. Logar Filip; namestniki: br. Ledenik Viljem, br. Majcen Aleksander, br. Glušič Vekoslav. Pregledovalca računov br. Vencajz Edvard in Tekavčič.

d **Iz Krmelja pri Št. Janžu.** »Slovenski Dom« ne gre ves po isti poti iz Ljubljane v Krmelj, ker ga ne dobe vsi naročniki istočasno, ampak nekateri v soboto, drugi šele v nedeljo. Kod hodi in kje se zamudi med potjo, bi bilo prav koristno izvedeti, da bi se nekoliko ocedilo prste, ki so tako smolnati, da se na nje prismoji »Slovenski Dom« in ne more naprej. Večkrat se tudi pripeti, da je ovitek okrog časopisa prav po domače raztrgan in ga dobi naročnik posebej, list pa posebej. Tudi se dogode »slučaji«, da dobi kdo časopis ves zmečkan in pomazan več dni, ali celo teden dni prekasno. Kaj naj si potem človek misli, koga naj ima na sumu?! Ker se take in enake stvari dogajajo že dolgo, najbrže ne bo preje reda, da se bodo prizadeji energično obrnili do poštnega ravnateljstva v Trstu in če isto ne bo storilo potrebnih korakov na nekaterih točkah po naši dolini, pa si bo potreba pomagati kako drugače.

Več nevoljnejev.

d **Bučka. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** je imela v nedeljo 15. t. m. svoj I. redni občni zbor pri g. Greglu. Udeležba je bila prav lepa. Glavno družbo je zastopal potovalni učitelj Ante Beg, ki je imel primeren govor. S tem občnim zborom je prišlo novo življenje v podružnico, ki se prenovi iz dosedanje odrevenelosti k vsestranskemu delu. Za to jamči novi odbor, ki se je sestavil takole: predsednik: Mat. Lekše posestnik Sela; podpredsednica: ga. Anica Greglova, trgovka, Bučka; tajnik: Fr. Jan, tajnica: gđc. M. Ž.; blagajnik: Janez Marjetič; blagajničarka: gđc. Jožefa Weissova. Odborniki: V. Mrgole, Al. Kranje (Močvirje) in Jožef Mlakar (Gosink). Delegat: Vinko Gregl, trgovec. Za srečno preosnovo podružnice sta se največ trudila gospa in gosp. Gregl. Pristopilo je več novih udov po prizadevanju gđc. A. Vavkove, ki si je postavila s tem najlepši spomenik pred odhodom. Staremu odboru se je zastopnik glavne družbe toplo zahvalil.

d **Iz Krmelja pri Št. Janžu.** Po štrajku se je marsikaj zabrrniu pri rudniku. Lesa je preje vedno primanjkovalo, rudarji so ga morali hoditi enostavno sekati v gozd in ga nositi v jame, da so sproti za silo pozidali. Ko se je štrajk končal, pa je uenkrat prišlo mnogo lesa za rove po železnici. Sedaj so celo kopico delavcev »pršimal«, kakor pravijo, k lesu. To je skoraj nekaka kazen. Od osemurnega dela avanzirati na 10urno, ni ravno velik napredek za posameznika. Sliši se, da morajo nekateri nositi, kakor mule in da imajo kar črne rame. Par rofov je rudniška oblast »zabila«, ker so bili v takem stanju, da drugega pač ni kazalo. Odšlo je tudi že precej delavcev. Pretečeni teden se jih je odpeljalo več voz v Sevnico, da pohite na Ogrsko, iskat si boljšega obstanka, kakor je v Krmelju pri »Werku« z vso njegovo revščino, škandalu in dolgovi. Med potjo si je, pravijo, eden od delavcev zlomil nogo in moral namesto na Ogrsko, v bolnišnico v Krškem.

d **Iz Velike Loke.** Ravno na sv. Izabele dan sem bil zopet gori na Čatežu. Tako lepo praznično belo je bilo vse tam gori, kakor nekaka predpoda, da izginja tudi gori črna megla nazadnjaštva, v katero zagrinjajo »gospodje« ta lepi kraj. Narava sama je hotela pokazati, kakšna bodi odslej lepa naša domovina. Zvonilo je ravno poldan, ko sem korakal skozi vas. Molče, odkritih glav in v pobožno molitev vtopljeni so me srečavali in mi prikimavali v pozdrav verni vaščani. Da, da, sem si mislil, še je verno naše ljudstvo, še veruje v prastare vzore, katere pa skušajo v njem zatreti ravno naši »častiti« kramarski klerikaleci s svojo brezmejno pohlepno in gospodstvaželjnostjo. Izmozgali so že našo očetnjava, privedli so jo že na rob prepada, samo da si polnijo svoje žepe in korita svojih privržencev. Ubogi kmet,

kam te še privedejo, ako boš slepo sledil njihovim izkoriščevalnim nakanam! Pa dani se! Jutro se poraja tudi v glavah zapeljanega naroda. Krvavo vzhaja solnce, krvavo, kakor žuljave roke ubogega trpina. Črni mrak beži in strahoma se uničejo črni gavrani, ki jim je bila do slej najljubša hrana kri žuljavih rok . . . Minuli so božični prazniki, a zdi se mi, da še trepeče vzduh mirne narave vsled one večnolepe pesmi: — »in mir ljudem na zemlji« . . . O, da, pozabili so jo naši »častiti«, zamenjali so jo z žezlom sovraštva in razprtije. Dani se! Solnce se bode pomikalo više in više, prišla bode druga doba, drugi časi in z njim prazniki, ko bo vstal tudi naš rod . . . Iz groba mu bode klical takrat naš čuteči pesnik: »Vstani, nborni narod moj!« . . . Odzvonilo je . . . Brneči glas mrtvega bronja je še trepetal v zraku, ko sem premišljal, kam naj jo mahnem. V otožne misli vtopljenega me prebudi vesel šum iz neke gostilne. Hajd! Tu so veseli ljudje, kar notri! . . .

»Pa zakaj se tako pehajo za to bero,« je ravno govoril nek mož, »če mu je vse-ero, ako mu jo plačamo?«

»Beži, beži,« ugovarja mu drug, »tudi tebi ni vseeno, če plačaš en mernik, ali pa poldrugi. Ko pridejo v bero, ni nikoli dovolj polna mera, pa še nameček mora biti povrhu, nameček. Potem pa se oglasi še zastopnik sv. Mihela, nato še pobirač tega starega »gaspuda« itd. Če je bila slaba letina, pa ti ostane v kašči tako lepo pometeno dno, da ti za tisto leto še miši odpovedo službo, nikari pa še posli, ki jim nimaš dati kaj jesti.«

»Res je, res, prav praviš,« se oglase vsi vprek.

»Pa »gaspud« pravijo, da »jim« ni nič za to, če bero odkupimo, le za čast jim je, veš, za čast,« povzame zopet nekdo besedo. »Pravijo, da je to strašno grdo in celo vnebovpijoč greh, komu odtrgati zasluženo plačilo in pa še celo nezaupnica je to, da veš.«

»Kaj pa je to, nezaupnica,« vpraša nek mož.

»Nezaupnica, ti tega ne veš?« — mu razlaga tretji, »to je — prav podomače povedano — tista mrena, katera se nam zdaj lušči raz oči. Preje smo bili vajeni videti duhovna le v cerkvi, zdaj ga pa ogledujemo tudi drugod. Preje so nam natvezali, da je strašen greh, govoriti o duhovnih, a zdaj pa izpregledujemo, da so tudi oni pod kožo krvavi. Vidiš, to je nezaupnica, ker jim ne zaupamo več kar slepo tja v en dan. Kar nas v cerkvi uče, je prav in lepo, samo če ne pridigajo le o sebi in politiki. Kar pa izven cerkve počno, o tem pa vendar smemo govoriti, ali ne, možje?«

»Tako je, tako,« se oglase vsi.

»Vidiš« — je nadaljeval, »ta stari »gaspud« ima toliko penziona na leto, da bi lahko kupil z njim tri tvoje beračije, povrhu pa ima še vsak dan plačano mašo,

pa mu vendar moraš še kvartir plačevati. Pa še denarja ima, denarja! Pravijo, da je za stricem podedval okoli 50 tisočakov! Vidiš, to je preganjan revež, ki mu prav pride tvoja bera. Potem pa tarnajo, da so reveži! Kdo bi jim potem verjel in zaupal?!«

Zategnjen ja-a-a je bil odgovor temu razkritju.

»Ta mlad se pa peha za žive in mrtve, kje bi vjel kak groš. Ali mu je bilo treba nam jemati pesek, da dela tisto zanikrno opeko? Sebi polni žepe, ti boš pa moral pesek le kupovati, če boš hotel popraviti svojo razdrapano bajto. Še kadar bodo farovž popravljali — in to si bo fajmošter kaj kmalu zopet izmislil — ali pa cerkev, bomo morali pesek kupiti. Vidiš, potem pa imej zaupanje va-nje!«

»Prav govoriš,« je dejal nek star mož, ki je vzel pipico iz osušenih ustnic ter prav podomače pljunil, »prav govoriš! Star sem že in že zdavnaj sem slišal pregovor, da je po duhovnih prišla vera gor, pa pojde po njih tudi doli. Spoštovali in ljubili smo časih prave duhovne, ki so se res brigali za nas, a, možje, ceglarjev in mlekarjev pa ne maramo več. Njim že ne se toliko njih služba, da lahko grofovski izhajajo. Seveda, če morajo šteti tisočake raznim Franckam, pojedati in popivati po tistih »koferencah«, imeti lepe konje in kočije, potovati v sveto deželo, Lurd in v Rim, e, možje, potem pa zmanjkuj. Treba je novih dohodkov za razna razveseljevanja.«

Grobna tišina je sledila tem resničnim besedam. Nato pa so se pričeli možje razgovarjati o oni komisiji, ki je hotela izsiliti od onih, ki so zahtevali odkup bere, da bi odstopili. Spoznal sem šele takrat, kako dovtipen je naš narod. Ko je nekdo vprašal, kdo vse je hodil okrog, se je oglašil zopet tisti stari mož in rekel: »Vodil jo je tisti Balant iz Zagorice, ki je vsak dan na tešče samo enkrat žejen. Z njim pa so hodili ta »kunštni« Lišček, ta veliki mož Glešček in prelevljena liberalca Kovač in Lisjak. »Koferenco« so imeli v farovžu in je bil fajmošter že obljubil pet funtov peska, če mu bodo dali prihodnje leto prav štrihano mero. Vidite, možje, če bi mu ne bilo toliko za bero, kaj mislite, da bi se tako poganjal za-njo. Potem je pa naprosil še tega dolgega Marka, ki rad postava okrog, da je še on poskusil svojo srečo. Pa se mu je res nekam posrečilo, da je vjel tri kaline na svoje limanice. To so možje, ki delajo zoper svoje prepričanje, možje, ki jim pri najmanjšem šumu zleze srce v hlače, možje brez lastne volje, možje, ki jim je najljubši sad figa!« . . . In mož je zopet pljunil . . .

»Kaj pa mežnarija?« — vpraša zopet nekdo.

»E, kaj,« odvrne drug, »mlekarno ven, pa mežnarja notri. Zdaj je mlekarna kar lepo zastonj pod streho, potem bo pa mežnar. Saj takoalitako mi plačujemo

najemuino za celo hišo. Prostora je pa dosti notri. Sicer pa jaz rad vzamem mežnarja za toliko, kar sedaj dobi. Pomislite! Mežnar dobi do 40 mernikov pšenice in do 20 mernikov zmesi. To znese okroglo 300 K. Fajmošter pa mu daje kvečjemu kakih 200 K, pa spravi njegovo bero in z njo lep stotak dobička. Za nameček ima pa še hlapca zastonj. Sicer pa, ko bode čas, se bomo že pobrigali, da bomo dobili človeka, ki bo opravljal mežnarski in organizstovski posel skup in šment, da ne bi izhajal! Fajmošter pa ne bo v kalnem ribaril in nas strašil s tisto mežnarijo. Sicer je pa očitno, da nam hoče — kakor vedno, le iz krščanske ljubezni nasprotovati in delati nepotrebne stroške, kakor svoj čas pri farovžu. Možje, pamet! Glavo pokoncu, pa z bero proč, dokler ni prepozno. Radi bi še odkupili bero, pa v prihodnje to ne bo več mogoče. Torej: Na delo! Fajmoštra bi bilo pa dobro povprašati, če je že izvršil svojo dolžnost in odgovoril oblastnjam, za kar so ga vprašale. Jaz saj menim, da je toliko vesten — saj je duhoven — da natančno izpolnuje svoje dolžnosti. Bomo videli!«

Izvedel sem bil dosti. Plačal sem svoj račun, pozdravil može in odšel proti domu. Prihodnjič, gospod urednik, vam bom poročal, kako je naš Tone razlagal svojim packom najnovejši papežev ukaz.

d Zaloke pri Krškem. Dne 8. januarja je prišel 32 let stari Jože Ančimer z Itake k tukajšnjemu županu Fr. Šiško slivovko kupovat. Župan je hotel imeti slivovko takoj plačano, Ančimer pa ni imel denarja. Jezen, da ni dobil slivovke na vero, je pošegetal svojo hudo kobilo ravno takrat, ko je šel župan mimo nje. Kobila je brenila z obema nogama, toda župana k sreči ni zadela, ker je brenila v napačno smer. Župana je to početje tako razjezilo, da je zapodil Ančimra in njegovo kobilo izpod kozolca, kjer so se pogajali za slivovko, in da je vrgel za Ančimrom nek oklešček, ne da bi ga bil zadel. Ker je pa Ančimer zelo nagle jeze, se je vrnil pod kozolec, zagrabil težko vozno ročico in z veliko silo udaril z njo župana dvakrat po glavi. Še ga je mislil tepsti naprej, pa se mu je župan umikal in se skrtil nazadnje za neko drevo. Ko je Ančimer odšel, se je zglasil pri ženah dveh posestnikov, ki sta videli ves dogodek in jima je zagrozil, da ubije oba moža, če bosta zanj neugodno pričali. Radi te grožnje in ker je Ančimer splošno znan kot zelo nasilen človek, so ga orožniki vzeli in odvedli k okrajnemu sodišču v Krško, kjer bo premišljeval svoje grehe. Okolica si je pa kar oddahnila, ker Ančimer nič ne dela, preživlja se pa na račun tamošnjih kmetov. Malo pred kosilom ali večerjo vstopi namreč nenadoma v kako kmečko hišo in ko prineso jed na mizo, se meni nič, tebi nič brez povabila vsede za mizo, vzame žlico in začne jesti. Ustaviti se mu pa nihče ne upa, ker je Ančimer zelo velik in močan ter bi začel

takoj pretepati vse od kraja. Ančimer se je tudi v Ameriki rad pretepal in je bil enkrat pri nekem pretepu v desno stran prsi ustreljen, kar ga pa ni izučilo. Tudi je bil zaradi nasilstva in posilstva že tri in pol leta v Gradiški.

d Iz Št. Jerneja. Znani klerikalni rogovilež šentjernejski, kaplan Drešar je zadnje dni silno razburjen. Sanjalo se mu je namreč, da nameravajo zavedni šentjernejski fantje ustanoviti »Sokola«, ki bo v kratkem vse »Čuke« podavil in pomoril. Ker se je »čukarstvo« popolnoma izjalovilo in ima samo nekaj dečakov na papirju, se možakar nikakor ne more sprijazniti z mislijo, da se je začelo daniti tudi v Št. Jerneju. »Sokol« bi seveda imel na svoji strani cvet naših čvrstih fantov, »Čuki« pa samo kopo dečadi in poniglavih elementov, ki res spadajo v to častito družbo. Najbolj ruje Drešar proti naprednemu časopisju, zlasti »Slovenskemu Narodu« in »Slovenskemu Domu«, ki je hvala bogu pri nas že precej razširjen. Temu božjemu hlapcu ni dovolj, da dela in neti prepri med farani, sosedi in med družinami šentjernejske okolice, svoje bogu dopadljivo delovanje je raztegnil tudi na druge kraje, kjer žive sorodniki tukajšnjih posestnikov. Z jezuitskimi sredstvi skuša na tak pošten način doseči, da se njegove duše odpovedo hudiču in »Slovenskemu Domu«, kar je po njegovem mnenju istopmembno. V cerkvi se čita mesto pridige umazani »Domoljub«, ki oznanja sovražstvo do svojega bližnjega. — Silvestrov večer je priredilo šentjernejsko gasilno društvo gledališko predstavo »Nemški ne znajo«; povabljena je bila tudi duhovščina, eden izmed kaplanov pa je vrnil vabilo s pikro opazko, da ne sprejema vabil, ki so bila tiskana v »Narodni tiskarni«. S tako zagrizenostjo ne bo nihče izhajal v Št. Jerneju, kjer smo vajeni sloge in miru. Mirno smo živeli doslej, mirno hočemo živeti poslej. Čitali smo, kar smo hoteli in čitali homo, kar se bo nam zljubilo. Če vam pa to ni všeč, pa povežite svoje ušlice — veliko ne bo, ker ste še malo časa pri nas — poberite šila in kopita in hajdi od tod — še pes ne bo zalajal za vami, ker vašega ščuvanja in hujskanaja smo siti že do grla... Amen!...

d Mokronog. Kakor v slovenski stolici, tako so tudi po deželi zlobni klerikalci začeli akcijo zoper napredne denarne zavode in pošteno, točno in gospodarno zadružništvo teh naj bi zakrinkalo skrajne lumparije klerikalnih denarnih zavodov. Tako je župnik Bukowitz pred par tedni raz leco poudarjal nevarnost, ki preti onim, ki imajo kaj naloženega v »Glavni posojilnici«. Zvito se je pri tem poslužil imena »Glavne posojilnice« in je takrat imel mogoče že pred očmi sodnika za zeleno mizo. Ni imenoval ne Mokronoga, ne Ljubljane, ampak samo »Glavno posojilnico«, kakršno ime nosi mokronoški napredni denarni zavod. — Če bi zadeva pri-

šla slučajno pred sodnijo, se je nemara nameraval zagovarjati, da je pri tem mislil na ljubljansko »Glavno posojilnico« — občinstvo pa bo le nahujskano. O tem pa niti govora ni, ker nima iz naših krajev nihče ničesar v ljubljanski »Glavni posojilnici«. — Manj previdno pa je neki drugi farovski privrženec trosil te lažnjive vesti in ljudi pregovarjal, naj svoje vloge dvignejo. — Občinstvo je prepričano, da se mu ni bati izgube, toda denarni zavod pa vendar kolikortoliko trpi na svojem ugledu in kreditu.

d Škocijan pri Mokronogu. Mlad je še kaplan Anton Komlanec, a njegova klerikalna zagrizenost in predolg jezik sta ga že tirala pred okrajno sodnijo v Mokronogu. Razžalil je trgovca gosp. Petra Durjavo in nekatere druge, da v Škocijanu sicer ni drugih brezvercev, kakor samo ti. Zato je gosp. Durjava naperil proti kaplanu obtožbo. Prva obravnava, ki je bila baje zelo zanimiva, se je preložila. Radovedni smo, kakšen bo izid te kazenske zadeve.

d Vače. V zadnji številki »Domoljubca« se tukajšnji dopisnik prav na sirov način zaletava v našo napredno mladino. Zakaj se vendar nekoliko ne ozre v one kroge, ki so mu najbližji. Vprašamo ga: Kdo se zoper nas naprednjake bojuje z nožem in polenom? Kdo je pri zadnji tomboli zadel pod stopnicami glavni dobiček in ga potem kakor zmaj čuval tri dni in tri noči, potem pa izginil v tuje kraje. Naj dopisnik vendar posveti med te ljudi.

d Sv. Križ pri Kostanjevci. Lani meseca maja je prišel k gostilničarju Andreju Stritarju Niko Hajdinič in ga prosil, naj ga vzame v službo kot hlapca, kar je Stritar tudi storil. Hajdinič pa se je pri Stritarju komaj dobro ogrel v gnezdu. Ko je namreč spoznal razmere in videl, kje ima kdo kaj spravljenega, si je mislil, zvest svojemu imenu, hajdi na Hrvaško! Ker pa ni dobro potovati brez popotnice, je vzel svojemu sohlapecu Mihi Vrhovšku črno obleko, nekaj perila, dežnik, britev, in drugemu sohlapecu Lojzetu Oštirju srebrno žepno uro s srebrno verižico, telovnik, srajco, moder predpasnik, par čevljev in denarnico z malo vsoto denarja. Popihal jo je s tem lahko zasluženim blagom na Hrvaško, kjer se je nameraval veseliti svojega plena. Toda nesreča nikoli ne praznuje. Roka pravice ga je zagrabila zdaj v Karlovcu in ga oddala sodišču. Ukradenih reči seveda niso dobili več pri njem.

d Iz Št. Jerneja. Radostnega srca vam moram poročati nekoliko o naši fantovski veselici, ki se je vršila v nedeljo, dne 22. januarja v gostilni g. Iv. Reclja. Ta krasno uspela veselica je bila sicer prva, kar so jih še kdaj priredili šentjernejski fantje, a tudi tako dobro obiskana, da so bili vsi prostori nabito polni. Udeležilo se je samo fantov nad 80, razen drugih gostov. Okrog 30 pa je bilo vrhpoljskih fantov;

skoraj do malega vsi, kar je tu najbolj vpoštovanja vredno. Čast jim! Tudi Belocerkovčani so prišli, med njimi znani naprednjak gosp. Zorko ml., ki nas je bodril in navduševal, da se naj tesno združimo in postanemo složni. To bo dalo znamenje, da se bodo spojile vezi med šentjernejskimi in Vrhpoljčani. Bodi jim na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala. Došle Vrhpoljčane je v imenu šentjernejskih fantov prav pristrčno pozdravil g. J. Brule, ki je med drugim rekel: Prišli ste med nas, da pokažete svoj ponos, da hočete iti z nami naprej in ne nazaj. Nato so zaorili iz vseh grl Živio - klici in ko so še zapeli pesem: »Hej Slovani«, je množica številnih fantov ob splošnem navdušenju odkorakala v odkazane jim prostore. Še predno pa so vstopili v sobane, jih je 10-letna deklica presenetila s tem, da jim je podarila v imenu šentjernejskih deklet šopek cvetlic. Nato se je pričela veselica, tako neprisiljena, kakor še nobena druga. Toliko živahnega veselja in navdušenja je bilo med fanti in gosti, da je moglo zadovoljiti vsakogar. Posetili so veselico v obilnem številu tudi domači gostje, zlasti dame so nam delale zabavo pri plesu. Ko se je otvoril ples »dame volijo«, si se vedno moral vrteti. Zabava je bila tako priprosta, a obenem tako vesela, da smo rajali ob zvokih godbe poskočnih valjčkov in polk do belega dne. Za vse predpriprave je skrbel aranžer tov. Brule in ob veselici zasledoval z največjo opreznostjo, da se je veselica tako častno in redno izvršila. Zato mu izrekamo za njegov trud in požrtvovalnost najtoplejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujemo vsem šentjernejskim častitim damam in vrlim našim gospodičnam za posej in za njih prijaznost. Nadalje vsemu slavnemu občinstvu, ki je počastilo v tako častnem številu našo veselico. Predvsem pa se zahvaljujemo bratskim in vrlim vrhpoljskim fantom, ki so se pokazali ob tej priliki tako ponosne in tako prijateljsko navdušene. Želimo, da bi se zopet kmalu tako mogli skupaj radovati med seboj kot bratje. Upamo, če bo šlo tako naprej, bo napočil kmalu čas, ko se homo združili in postali družabni v našem javnem življenju, ne glede na to, če nekatere to v oči bode.

o Gorenjske novice o

g Št. Vid nad Ljubljano. Telovadno društvo »Sokol« ima svoj redni občni zbor dne 2. februarja (na Svečnico) v prostorih br. A. Štruklja, pri »Žibertu« na Trati. — Bratje, kot tudi člani ljubljanskega »Sokola« se vabijo, da se istega v čim večjem številu udeležite. Začetek ob 4. popoldne. Na zdar!

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Poročil se je v ponedeljek, dne 23. januarja gosp. Albin Komana, posestnik v Vižmarjih z gdč. Marijo Pipanovo. Vrlemu in na-

prednamu novoporočenemu paru naše najiskrenejše čestitke!

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Pretečeni teden se je poslovila od nas naša vrla rojakinja Manica Komanova, katera je po svojih mičnih in občepriljubljenih pesmih in povestih, dobro poznana širom slovenske domovine. A za nas Šentvidčane je njeno slovo grenko, še posebno radi tega, ker je ona stala že večkrat kot prvoboriteljica na braniku za narodno - napredno idejo. Sodelovala je pri raznih naprednih društvih ter pomagala, komurkoli je mogla. Proti našim nasprotnikom je nastopala strogo ter neustrašeno bičala in razkrinkavala njih hudobne nakane. Razume se, da jim je bila vsled tega trn v peti. Ker pa na njej niso našli niti pičice madeža, postali so toli smešni, da so ji po časopisih predbacivali mlekarški voziček, očitali njen kmečki stan itd. Toda ona si je s tem že pošteno služila svoj kruh in poleg tega še skrbela za svoje starše. To delo je bilo za njo gotovo bolj častno, kakor pa, če bi držala roke navzkriž in se redila od žuljev cele županije, kakor se redi kak njen najhujši nasprotnik. Sama vseskozi delavna, je tudi nas, zlasti pa še sedaj ob slovesu, gorko vzpodbujala k delavnosti, ter nas z rosnimi očmi prosila, naj za nobeno ceno ne zatajimo svojega prepričanja. »Ne boj se, Manca! Bodi prepričana, da seme Tvojega truda ni padlo na skalo. Mi Ti bomo vedno z veseljem sledili po poti, katero si nam tako lepo in jasno začrtala z besedo in z vzgledom. Ti greš! Osebnost se sicer odtegneš našim očem, a duh Tvoj pa živi med nami, na delo nas budi in dramil!«

Tebi pa, draga Manica, želimo v svetu obilo prave sreče in blagostanja! Želimo Ti, da bi zamogla, kakor dosedaj, tako tudi v bodoče sukati svoje spretno pero v korist in zabavo milega naroda! Iskreno želimo, da bi se zopet povrnila med nas, ter se odpočila v kraju, kjer Ti je tekla zibelka in se oddahnila med onim ljudstvom, za katerega napredek si se toliko trudila. »Zdravstvuj, draga naša Manica, zdravstvuj!«

g Št. Vid nad Ljubljano. V Dravljah je umrla 70letna dekle Uršula Dobnikar. Pokojnici je naš župnik Zabret napravil zadnjo uslugo s tem, da ji je ob novem letu odvezel cerkveni sedež, za katerega je več let plačevala po šest kron na leto, pod pretvezo, da zadnje leto ni plačala omenjene pristojbine. Revica je to tako užalostilo, da je preklinjala Zabreta še zadnje uro pred smrtjo. Ko so ji poslali po duhovnika, ni dovolila, da bi prišel kdo iz Šent Vida. Tako je bila radi Zabretove netaktnosti, oziroma prezirljivosti užaljena, a vendar je zapustila svoje premoženje, 600 K, za maše. Revica pač ni vedela, da je s tem napravila uslugo Zabretu. Res revica, duševna revica, kdaj neki bode srečala naše kmečke ženske in dekleta pamet!

g Iz Moravč. Molčali smo dolgo časa, da se tem naravnamo boj na pošteno pot in radi tega smo preveč prenesli, preveč prizanesli. Vrgli ste rokavico za zadnji spopad. Ker se čutimo močnejši, smo jo pobrali in boj se naj dovrši. Za vsak napad odgovor, a povrh pa še počasi objavimo materijal, ki se nam je nabral tekom veliko števila let. Danes le odgovor »Domoljubu« št. 3: Pretečeni teden so moravški klerikalci, na čelu jim pobožne device, raznašale lažljivo vest: Tomanova posojilnica bo drugi dan zapečaten. Ljudstva se je lotil strah in nikomur ni zameriti, da se boji za svoj trdo prisluženi denar. — Ljudje so začeli izpraševati tu in tam, nekaj jih je prišlo tudi k orožnikom, ker stanujejo v isti hiši ko posojilnica in ker imajo do njih kot do javne straže zaupanje. Zato so ti začeli preiskavati in naznanili razširjevalce državnemu pravdnistvu. Uspeh tega obrekovanja je bil, da je kaplanijska posojilnica pobrala hranilnih knjižic za več tisoč kron in da je tudi več drugih strank prišlo po vloge. Ali so duhovniki krivi, ali ne, to bo dokazala preiskava. Verjamemo, da vas boli solidna stavba »Zadružnega doma« in bi najraje videli, da bi prazna ostala, kajti v svojem katoliškem prepričanju imate le one za ljudi, ki vam slepo vse verjamejo ter zidaje na njih nevednost (v njim neznanih rečeh) kažete, kako izpolnujete Kristusov rek: »Ljubi bližnjika, kakor samega sebe!« Sad take odgoje boste še tudi sami okusili. »Zadružni dom« je zidalo načelstvo, sporazumno z nadzorništvom in občnim zborom, torej v smislu vseh, ki so imeli pravico govoriti, oziroma ugovarjati in prosimo vas, nadnaravnike, da poiščete v opominu, kako smo jim označili dohodke tega posloplja. — Kar zadeva obrekovanja vaše »Ljudske posojilnice« pa zahtevamo, ako ste pošteni, da izjavite: Kdaj in kdo? Glede načelnštva odgovarjamo, da se čutimo pošteni, kar tudi o vašem načelnštvu mislimo; tajnika sta pa pri obeh zavodih revčka, neposestnika. Naša posojilnica ima podlago 800 zadružnikov, za vašega ne vemo. Glede uprave naših knjig vam mora biti znano, da se jih nismo bali predložiti e. kr. sodišču, katero se je prepričalo o najlepšem redu in ob ti priliki vam je znani mož pod prisego izjavil, da ste ga v kaplaniji ogoljufali, a niste storili koraka v obrambo. Sicer je pa o tem še več govoric in čudimo se drznosti, kritizirati naše delovanje, ko še dosedaj tekom štirih let niste računa javno razglasili. — Kar zadeva vaše zastojno delo za občo korist, bomo o drugi priliki osvetlili. — Nasveta o igri ne moremo uvaževati, ker nima noben odbornik za to talenta, a naslov igre sprejmemo, ker vemo, da za žalostnimi dnevi pridejo veseli!

Načelnštvo.

g Moste pri Komendi. Neki posestnik je bil pustil svoja konja pri nekem gostilničarju blizu Brda, sam pa je šel v gostilno.

Med tem pa je neznan zlikovec odrezal konjema repe.

g Babni vrh. Posestnikov sin, 14letni Blaž Lombar je prišel vasovat k sosedu Jožetu Lombarju. Tam je bil pa tudi sin Franceta Šnedica iz Srednje Bele s svojim psom. Ko fantič v sobo stopi, se zakadi Šnedicev pes v njega, ga vrže na tla in vgrizne v levo koleno. Ker je poškodba težka, oddali so ga v deželno bolnišnico v Ljubljani.

g Žabnica pri Škofji Loki. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 5. februarja plesni venček v prostorih g. Janeza Zakotnika na Trati poleg kolodvora. Čisti dobiček je namenjen za poplačilo »Gasilnega doma«. Začetek bo 5. popoldne. K obilni udeležbi vabi — o d b o r.

g Stara Oselica nad Škofjo Loko. Le redkokdaj se kaj sliši iz našega kraja. Marsikdo bi mislil, da smo popolnoma ločeni od sveta in da se pri nas nič novega ne dogaja. Toda tudi pri nas imamo vedno kaj novega. Toda poročati ne moremo, ker smo bolj vajeni oralna, nego peresa. Če bi imeli dobre dopisnike, bi se že izvedelo kaj novega. Pred nedavnim časom pri nas nismo drugega čitali nego »Domoljub«. Od začetka smo ga radi čitali ter tudi verjeli njegovim lažem in farbarijam. Toda tudi pri nas so začeli ljudje izpregledovati. Spoznali so »Domoljuba« ter si ga nočejo več naročati, pač pa prav pridno naročajo »Slovenski Dom«. In to je tudi popolnoma prav, saj nam ravno ta list oči odpira. Za naše kmetstvo ljudstvo ni boljšega lista, nego je naš »Slovenski Dom«. Kar nas je naročnikov, ga vedno težko pričakujemo. Priporočamo ga vsem kmetom. Naj ne bo kmečke hiše, kjer ne bi bil naročen »Slovenski Dom«. Seveda hujskajo klerikalci zoper ta list, toda edine iz tega vzroka, ker piše ta list resnico in odkriva vso gnilobo naših klerikalcev. Zatorej na delo, dokler je čas. Ne dajmo se voditi od klerikalcev za nos. Tudi v hribih se dela dan, v hribih žari . . .

g Preska. Kakor znano, je ustanovil pri nas deželni odbor živinorejsko zadruogo. Duša te zadruge je menda živinorejski nadzornik Legvart, katerega krave gotovo bolj poznajo nego on krave. Vseeno pa misli, da moramo mi tako plesati, kakor on gode. Toda moti se. Tukajšnji kmetje zahtevamo od te zadruge simodolsko pasmo, ki je po našem mnenju za naše kraje najboljša. Legvart pa trdi, da je pingavska pasma najboljša. Mi pa mislimo, da si lahko za svoj denar kupimo, kar mi za dobro spoznamo, ne pa, kar nam bo Legvart ukazal. Ni nam treba usiljevati onih starih, shujšanih krav, za katere ste menda dali grofu Barbu tri lepe mlade simodolske krave. Nismo tako neumni, da bi pobirali Barbove ostanke. Tako torej klerikalci podpirajo kmeta. Tri leta nam že usiljujejo to živino, toda nikjer ni videti posledic, oziroma boljše-

nega domačega plemena. Glavni vzrok, da nimamo lepe domače živine, je pač pomanjkanje krme. Slabe letine so bile in kmet je moral živino prodati, ker je ni mogel krmiti. Prišel je mesar in kmet mu je dal najlepšega teleta, ker je dobil več denarja, da je mogel kupiti krmo za ostalo živino. Prišel je tirolski kmet in naš kmet mu je za mal denar prodal najlepšo živino, ker ni imel krme. Tako je tirolski kmet iz naših krajev pobral najlepšo živino, katero nam zdaj zopet za dvakrat in celo za trikrat višjo ceno prodaja. Kje ste bili takrat, klerikalni osrečevalci ljudstva? Zakaj niste takrat prišli ter rekli, to kravo, tega junca ne smeš prodati, in mu dali sto ali dvesto kron podpore. Na ta način bi doma ostala lepa plemenska živina in ne bi bilo potreba od nemških grofov kupovati shujšanih krav, ki so le po imenu pinegavske pasme. S tem, da dajete tisočake in tisočake Tirolcem, ne podpirate nas. Dajte nam tiste tisočake in videli boste, kakšno pleme si bomo vzgojili. — Na škofovi pristavi v Goričanah, kjer je hlev te zadruge, je tabla z napisom: »Prepovedan vhod.« Na ta način torej naš kmet niti ne sme videti živine, katero hoče kupiti. — V ta živinorejski zavod se je sprejelo tudi več kmečkih fantov, da se izučijo umne živinorejce. Toda ti gojenci ne delajo drugega, nego da krave krmijo in gnoj prevažajo. Tega se jim pa pač ni treba učiti. Pritožili so se na deželni odbor, toda ta jim ni niti odgovora dal. Prišel pa je nekdo iz Ljubljane ter gojence prav pošteno okregal, ker so se naravnost na deželni odbor pritožili. Tako po nepotrebnem se torej zapravlja deželni denar. Kmet bo moral pa seveda zaradi tega plačati ogromne deželne davke in naklade. Taki so torej naši osrečevalci. Pozivljamo vse naše sotrpine, vse kmetovalce po kranjski deželi — združimo se, otrsimo se klerikalnih zapeljivcev in postavimo se na svoje lastne noge.

g Kranjska gora. Dne 19. t. m. je okrog polnoči začela goretiti streha hiše posestnika Gregorja Udermana. Zgorela je streha in tam shranjeno perilo in obleka. Škode je 2300 kron. Kako je nastal ogenj, še ni dognano.

o Notranjske novice o

n Iz Planine na Notranjskem. Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Planino in okolico priredi v sredo, dne 1. februarja (dan pred Svečnico) ob 8. zvečer pri gosp. Lavriču v Planini veselico. Napredna društva v okolici opozarjamo na to prireditev naše podružnice in jih prosimo, da se odzovejo vabilu in pridejo v Planino. Ako ne bi mogoče kdo prejel vabila, naj nam oprost. **Vsi zavedni Slovenci in Slovenke, ki ljubijo Ciril - Metodovo družbo, so nam dobrodošli!**

n Črni vrh. V naši občini so klerikalci leta 1908. odobrili proračun, ki kaže, kako klerikalci ljudstvo odirajo. Proti temu proračunu so se pritožili Franc Zagoda in tovariši, in sicer proti naslednjim štirim postavkam: 1. proti 10% nakladi, ki zahteva več, kakor se je izkazalo potrebščin; 2. proti 10% nakladi za zgradbo novega župnišča; 3. proti prispevku 100 K h kongruji za župnika in 4. proti prispevku sto kron k cerkovnikovi plači. **Deželni odbor je dne 9. aprila 1909, št. 343, pritožbo zavrnil.** Možje, ki so se pritožili, se pa niso dali ugnati v kozji rog. Spoznali so, da je **odločba deželnega odbora popolnoma nezakonita in so se pritožili na upravno sodišče.** Dasi je šel dr. Ivan Šusteršič, državni in deželni poslanec, advokat in posebni pooblaščenec sv. Duha, osebno na Dunaj zastopati deželni odbor in klerikalni črnovrški občinski odbor, vendar ni nič pomagalo. **Blamaža je popolna,** kajti upravno sodišče je razveljavilo sklep črnovrškega občinskega odbora in odlok dež. odbora.

n Hrenovce. Pri nas imajo navado, da napravijo fantje in dekleta v predpustnem času domače veselice s plesom. Tudi letos so napravili na dan Sv. Treh kraljev takozvano tepežnico. Prišli so fantje in dekleta ter se razveseljevali v nedolžnem veselju. Kaplanu Martinu seveda to ni bilo prav, ker je najbrže nevoščljiv, da sam ne sme plesati. Pri velikonočnem izpraševanju je imenoma napadal dekleta in fante. Seveda je kaplan povedati, da je tudi on v svojih dijaških letih kaj rad plesal. Našim fantom in pa dekletom pa svetujemo, naj se ne zmenijo za prazne besede kaplanove in naj mu pokažejo hrbet. Kadar bo agitiral za »Domo-ljub«, mu pokažite vrata, in si naročite »Slovenski Dom«, ki edino je vaš odkriti prijatelj.

Po drugih slov. deželah

š Gruče pri Št. Jurju ob Juž. železnici. Tukajšnja posestnica Ana Bobnar je zasačila svojega hlapca Jožefa Mačka, ko je imel opraviti v hlevu s telico. Napravila je sodnijsko ovadbo.

š Celje. Pred celjskim okrožnim sodiščem je bil obsojen župnik Anton Šorn na eno leto težke ječe ker je uganjal nečista dejanja s kmetskimi fanti. Iz tega je pač razvidno, kako nevarna so za naše mladeniče in deklice vsa ona klerikalna društva. Šorna je zagovarjal klerikalni poslanec dr. Benkovič.

š Silovce pri Brežicah. Posestnico Marijo Bogovič je v njenem stanovanju napadel lastni sin. Ker se je pred njim zaklenila v sobo, je vrata razklal, zgrabil na to starko in jo vrgel na tla, kjer jo je z nekim polenom grozno pretepel. Proti surovežu se je vložila kazenska ovadba.

p Tinjan pri Pazinu. Strašen zločin se je izvršil v noči na 11. januarja. Nad 60 let stari posestnik Blaž Prelog je pred kratkim napravil oporoko, v kateri je razdedinil svojega 32letnega nezakonskega, pozneje pa za svojega vzetega sina Žorža ter imenoval kot dediče vnuke. Žorž je prisegel, da se bo maščeval in je prišel v noči na 11. januarja v spalnico očeta ter ga ustrelil trikrat v glavo, prsi in trebuh. Prelog je bil na mestu mrtev. Morilec je pobegnil.

p Gornje polje na Goriškem. Pretečeni petek sta Goljevščekova zakonska pustila svoje otroke same doma. Petinpolletni hčerki se je vnelo krilo. Grozno kričoč je priletela vsa v plamenih iz hiše. Ljudje so prihiteli na pomoč in pogasili, kolikor so mogli, vendar pa je otrok še isti dan umrl.

Po svetu

Atentat na grofa Radetzkega leta 1849. Iz Milana se poroča: Te dni je končal v Modeni živeči veteran Francesco Prampolini svoje 100. leto. Prampolini, ki je bil rojen za časa Napoleona, in ki se je v veliki meri udeleževal raznih političnih konspiracij leta 1831., kakor boj za osvoboditev Italije, je pripovedoval nekemu sotrudniku lista »Corriere della Sera« mnogo zanimivih dogodkov iz svojega življenja. Zanimivo je zlasti, da je Prampolini pripoznal, da je leta 1849. hotel ustreliti v Benetkah slavnega avstrijskega vojvodo grofa Radetzkega. Tozadevno je Prampolini povedal sledeče: »Bilo je leta 1849., ko je prišel grof Radetzky v Benetke. Jaz sem trdno sklenil, da Radetzkega umorim ter sem se skrival v nekem zatišju na kolodvoru. Poprej sem poizvedoval ter sem izvedel, da pride maršal Radetzky še le pozno v noči v Benetke, ter sem se veselil te vesti, ker je bila za moj namen jako ugodna. Kakih 50 metrov od kolodvora je bila nekaka delavska lopa. Na streho te lope sem splezal, da bi Radetzkega, kakor hitro bi ga zagledal, ustrelil s pištolo. Videl sem na izhod kolodvora kljub temi. Ko je prišel odločilni trenotek sem videl Radetzkega, ki ga je obdajalo 40 častnikov, ki so prišli njemu na čast z bakljami na kolodvor. Pripravil sem se za strel. Ko sem pa pogledal sivemu maršalu, ki se je opiral na dva častnika v oči, sem izgubil pogum, da bi izprožil, in roka mi je omahnila. Kot staremu vojaku se mi je zdelo nečastno umoriti iz zasede človeka v tako visoki starosti.«

Potres v Turkestanu. Iz Vjernoja se poroča, da so čutili tam dne 13. januarja o polnoči zopet močan potresni sunek. V mestecu Kebery so izkopali izpod razvalin trupla 200 ubitih Kirgizov. Poginilo je dosedaj tudi mnogo živine.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilni račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➔

v lastnem
zadružnem
➔ domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

➔ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➔

Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacije ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTE K

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

Ni več dvomil, kdo so ti tam. Vedel je, da so od bratstva, ki hoče spraviti s sveta vse zlo. Ne bo več ne gospodarjev, ne podložnikov. Zakoni božji bodo prišli zopet do veljave, kakor jim je oni pobožni mož pridigoval, ki je te dni prišel v Vlašim in Ledeč ter govoril na shodih pred zbrano občino: Samo tisti bodo odrešeni, ki pobegnejo v gradišče na gori Tabor, kajti zdaj bo konec sveta, bo vse uničeno, kakor je bila uničena Sodoma. Kristus se bo prikazal v človeški postavi s svojimi angeli, in vsi tisti, ki to dožive, ga bodo videli med svojimi svetniki, med katerimi bo tudi mojster Jan Hus.

Ti govori so s strahom napolnjevali ljudstvo, in večkrat se je menil kmet s svojimi sosedi zvečer pri domačem ognjišču o teh prorokbah; in še ponoči je premišljeval o tem bratstvu na Hradišču. Zdaj jih je videl ter opazoval.

III.

Na čelu so jahali trije duhovniki drug poleg drugega. V sredi je sedel na belem konju s priprostim sedlom, brez naprsnega jermena in druge konjske oprave, ves sključen duhovnik Nikolaj z lisičjo čepico na glavi, oblečen v kožuh, pod katerim je imel priprosto, temno suknjo, in v ozke hlače, ter obut v škornje. Bil je že bolj priletan ter imel top, mesnat nos in pol obraza je bilo zaraščenega z gosto brado. In slep je bil. Njegova dolga, temnorjava brada, ki je bila ravnotako zanemarjena kakor njegovi lasje, je bila tupatam že precej siva.

Na njegovi desni strani je jahal na rjavem konju kakih štirideset let star duhovnik, zagorel, s temnimi, bodečimi očmi in s svetlo, črno brado. Bil je podobno oblečen, kakor duhovnik Nikolaj, ni imel duhovniške sutane, obrožen pa je bil z mečem. On na levi je bil najmlajši in je jahal tudi na rjavem konju. Bil je dobrih trideset let, zal in postaven, s svetlorjavimi, kuštravimi lasmi in ravno tako brado, imel zdrava, rdeča lica ter modre oči. Oblečen je bil v temen plašč, na glavi pa je imel čepico iz bobrovine. V desnici je imel črno zastavo, ki je imela na eni strani naslikan rdeč kelih, na drugi strani se je pa videla, če je zastava vihrala v jutranjem vetru, slika bele gosi.

Za duhovniki se je drenjala četa oboroženih mož; nekateri so bili v meščanski obleki, večinoma so pa bili dolgolasi vaščani s kučmami, v kožuhih, v kratkih in dolgih, v belih in rjavih ali v prepasanih, grobih suknjah. Vsi so imeli usnjate ali platnene ozke hlače, škornje ali pa grobe čevlje. Trije so se pa očitno razločevali od ostalih. Eden je imel pri svoji priprosti suknji, prepasani z jermenom, rokave iz damasta, njegov sosed pa jih je imel iz bogato vezenega blaga. Za njimi je korakal bradat mož s kučmo na glavi in v suknji iz najdražjega blaga, ki je bilo polno cvetk in okraskov, vezeneh z zlatom in srebrom. Suknja je bila napravljena iz zaplenjenih ornatov. Z veliko težavo je neizučeni krojač sešil to težko blago in tako je štrlela nelična, dragocena suknja, že precej umazana in blatna, od čokatega moža robato in okorno ter se je zelo razločevala od umazanih usnjatih hlač in čevljev, iz katerih so visele cunje iz najfinejšega cerkvenega platna.

Ob strani teh mož, katerih je bilo pač več nego sto in ki so bili oboroženi s sulicami, cepci, gorjačami, meči in sekirami, je jahal na vrancu, ki je imel zavezan rep, njihov voditelj, plemenitaš z gladko brado in obrazom, toda dolgimi brkami in lasmi. Na glavi je imel čepico iz kunine ter bil oblečen v temnomoder suknen kožuh, ki je bil obrobljen z ovčevino. Ob

njegovi strani je leno korakal drug plemenitaš, z mečem opasan, v obnošenem plašču; najbrže je bil siromašen.

Med temi oboroženimi kmeti in med tolpo žensk, ki so imele glave čez brado in čez čelo zavite v rute, da ni bilo videti niti lasu, je pogumno korakala napol odrasla mladina, veliki in majhni, nekateri v lesenih čevljih, s fračami in lokom na hrbtu. Za vso to množico so vlekli voli par vozov, ki so se vsled slabe ceste le težko naprej pomikali. Za vozovi so vedli vaščani, možje in žene, za povodce krave in vole in gnali pred seboj drobnico. In po itak že slabi poljski stezi se je vsled snočnjega dežja še težje hodilo. Ljudem je držalo in le težko so vzdigovali noge iz lepljivega, mastnega blata, ki je škropilo in brizgalo na vse strani ter se nabiralo ljudem na čevljih, konjem pa na kopitih.

Toda nihče se ni za to zmenil. Vsi so korakali svečanostno, mnogi s temnim, otročjim in tudi bojzljivim izrazom na obrazu, možje kakor tudi žene. Mnogo žen je imelo glave sklonjene in roke sklenjene. Ko je pa začel na čelu sprevoda slepi duhovnik na belem konju peti:

»Obišči nas, Kriste neskončni,
Sveta gospodar, vsemogočni —«

tedaj je bilo, kakor da bi strela švignila skozi celo tolpo. Vsi so vzdignili glavo, in možje in žene so začeli enoglasno peti:

»Daj, da te v srcu spoznamo,
in se brez strahu ti udamo!«

Petje se je glasilo turobno, toda mogočno v srca segajoča, ganljiva misel in globoko, pobožno čustvo, se je izražalo v njem. Obrazi pevcev so se izpremenili. Pri mnogih ženah so se razjasnili in so žareli od pobožnega ganjenja. Očesa so se preseče obračala proti nebu. Marsikatero možko obličje se je še bolj omračilo, druga so se krčevito okremžila. Toda očesa vseh so gorela v ognju pobožnega, napol blaznega navdušenja.

Zdaj so prišli na ono loko, nad katero je stal na obronku pod hrastom stari kmet iz Blanika. Že prej se je odmev tega petja popolnoma polastil njegovih misli. Zdaj ga je slišal od blizu. Stal je ter željno poslušal. Nehote je snel kučmo z glave. In jutranji veter se je poigraval z njegovimi dolgimi, sivimi lasmi. Toda ni si jih počesal s čela in obraza, kakor prikovan je stal ter pozabil, da se je hotel vrniti domov, v svojo samotno hišo. Navdušenje in strast, ki sta se polaščali one množice tam ter se razširjevali od nje in iz njenega petja, sta ga omamili in razgrela. Spomnil se je, kaj je oni čudoviti mož govoril v svoji pobožni zamaknjenosti, o koncu sveta, da naj vse zapuste ter iščejo odrešenja. In to samo pri onih tam! Zapustili so vse, da rešijo svojo dušo in maščujejo zakon božji. V tem trenutku so izginili vsi pomisleki in vse skrbi, ki jih je imel doma zaradi posvetnih reči. Zdaj je jasno videl, kako ničevno je vse to bilo v primeri z božjo resnico, tistega dne, ko se odpro nebesa in se začne zadnja sodba.

Prav blizu, čez loko, so korakali božji maščevalci, duhovniki na konjih, v roki zastavo s kelihovim znamenjem so jezdili na čelu; strogo in mogočno se je razlegalo do hrasta:

»Naj zmaga vrag, naj svet, naslada,
človeštvo greh samo obvlada,
izgine vera, red, resnica,
vse uđinja vražam se hudiča.

Kmet ni imel več lastne volje. Nekaj ga je vleklo, gnalo tja dol. In že jim je tekel nasproti.

Med tem se je nebo popolnoma zjasnilo. Pepelnatosivi oblaki so se raztrgali ter se večinoma razpršili. Tisti pa, ki so ostali, so žareli; njihovi robovi so goreli kakor tekoče zlato. Obzorje se je razjasnilo ter razširilo. Videlo se je daleč tja čez brezkončno polje tuintam temne lise. To so bile oddaljene vasi s svojimi lesenimi bajtami, nad katerimi se je zibalo kakor beli oblački cvetoče drevje.

(Dalje prihodajič.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Zadnji rodovine Benalja.

Na grajščini Preddvor na Gorenjskem je nekoč gospodarila italijansko-nemška plemenitaška rodovina Benalja. Zadnji potomeci te, nekdanj bogate in močene rodovine, so popolnoma propadli in končno zašli med rokovnjače, ki so takrat strahovali vso Gorenjsko in segali tudi v Ljubljano, kjer so imeli v gosposkih in malomeščanskih krogih svoje somišljenike. — Roman »Zadnji rodovine Benalja« ima zgodovinsko ozadje in popisuje življenje in konec poslednjih potomcev te rodovine in početje rokovnjačev. Ta roman je jako zabaven in zanimiv in ga bo vsakdo čital z največjim veseljem. Dobi se v »Narodni knjigarni« v Ljubljani in velja s pošto poslan 1 K 70 vin. Denar se naj naprej pošlje.

Ljubljanski Zvon

kompletni letniki 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909 in 1910 nevezani, popolnoma novi in neprerezani, se dobivajo

po izredno znižani ceni
vsak letnik po 4 krone.

Izdajateljstvo in založništvo
»Ljubljanskega Zvona«.

JULIJ MEINL

veležgalnica kave

v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7.

Julija Meinla kavna
zmes je najfinejša, kar
kave sploh pride na trg.
Kupite enkrat za
poizkušnjo!

111 10

Poziv.

Dne 22. oktobra se je peljal z jutranjim poštnim vlakom, ki pride v Ljubljano okrog pol 5. zjutraj, v železniškem vozu stare oblike, ki je imel vrata ob straneh, Ivan Tomažič, delavec pri brzojavnem uradu iz Kresnic pri Litiji. Sedel je ob vratih in, sloneč na svojih kolenih, dremal. Med postajo Zagorje in Sava se je vsled tresljaja voza dremajoči Ivan Tomažič dotaknil vrat, ki so se nenadoma odprla, tako da je le - ta padel iz vlaka in se ubil.

V vagonu je bila poleg nekega delavca tudi neka neznana ženska, ki je to pripovedovala raznim ljudem.

S smrtjo Ivana Tomažiča je njegova družina hudo oškodovana, saj je izgubila svojega vzdrževalca. Družina bo torej zahtevala od železnice odškodnino, dobila jo bo pa le, če se vsa nesreča natanko dokaže.

Ker je ime dotične ženske, ki je bila takrat v vagonu, neznan, se vljudno prosijo vsi, ki jo poznajo, oziroma ki bi lahko o njej dali kake podatke, da vse to naznanijo zastopniku obžalovanja vredne rodbine, g. dr. Karel Trillerju, odvetniku v Ljubljani.

Usmilite se ljudi, ki so v stiski in pomagajte pravici do veljave! Bodite uverjeni, da vam bode zapuščena rodbina vedno hvaležna!

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 21. januarja 1911.

Gradec: 78, 49, 64, 25, 20.

Dunaj: 34, 37, 16, 51, 56.

Dvignjene v sredo, dne 25. januarja 1911.

Brno: 89, 66, 80, 8, 52.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Agitujte od hiše do hiše za „Slovenski Dom“.

Nihče se še ni pokesal, .-. ki je kupil pri meni .-.

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Tržne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	60	1	80
1 „ „ „ II. „ . . .	1	40	1	60
1 „ „ „ III. „ . . .	1	08	1	40
1 „ telečjega mesa . . .	1	68	2	00
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	1	80
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	00
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	0	1	50
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	0	60	0	00
1 kg masla . . .	2	70	2	80
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	10	2	16
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	76	1	96
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	00
1 „ sala . . .	1	90	2	00
1 „ surov. margarinkega masla . . .	2	—	2	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	1	50	2	10
1 jajce . . .	—	07	—	08
1 l mleka . . .	—	20	—	22
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	2	80	3	10
1 piščanec . . .	1	40	1	60
1 golob . . .	—	46	—	50
1 raca . . .	4	—	4	50
1 gos . . .	0	—	0	00
1 kapun . . .	3	60	3	00
1 puran . . .	0	—	0	00
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ 1 . . .	38	—	—	—
100 „ „ „ 2 . . .	37	20	—	—
100 „ „ „ 3 . . .	35	40	—	—
100 „ „ „ 4 . . .	34	40	—	—
100 „ „ „ 5 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ 6 . . .	29	—	—	—
100 „ „ „ 7 . . .	26	—	—	—
100 „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	38	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	35	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	28	—	—	—
1 l fižola . . .	—	22	—	30
1 „ graha . . .	—	40	—	44
1 „ leče . . .	—	34	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	23	00	—	—
100 „ rži . . .	17	60	—	—
100 „ ječmena . . .	17	40	—	—
100 „ ovsa . . .	19	40	—	—
100 „ ajde . . .	17	—	—	—
100 „ prosa belega . . .	17	50	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	13	60	—	—
100 „ krompirja . . .	8	50	9	—

Lesni trg.
Cena trdemu lesu 9-50 do 12 K
Cena mehkeemu lesu 8 do 9- K.
Trg za seno slamo, in steljo.
Na trgu je bilo
voz sena 5 — 7 50
„ slame 4 50 7 40
„ stelje 2 6. 3 00